

Het verzorgen van een PEG-sonde

Inhoudsopgave

Klik op het onderwerp om verder te lezen.

Verzorging tijdens de eerste 7 tot 10 dagen na plaatsing	1
Verzorging	1
Verzorging vanaf een week na plaatsing	2
Problemen, mogelijke oorzaken en oplossingen	3
Poliklinisch spreekuur MDL-verpleegkundige	4
Vragen	4
Gegevens over uw PEG-sonde	4
Belangrijke telefoonnummers	5

Er is (of er wordt binnenkort) bij u een PEG-sonde aangelegd. In deze folder staat beschreven hoe een PEG-sonde verzorgd moet worden.

Een goede verzorging van de PEG-sonde en de huid rond de insteekplaats kan problemen voorkomen. In deze folder vindt u de belangrijkste richtlijnen voor de verzorging van u w PEG-sonde. De MDL-verpleegkundige bespreekt met u de verzorging van de huid en de sonde. Ook krijgt u een startersdoos met alle hulpmiddelen voor de verzorging van de sonde.

Verzorging tijdens de eerste 7 tot 10 dagen na plaatsing

Als de PEG-sonde nog maar net is aangelegd, kan het gebied rond de insteekplaats gevoelig zijn. Het buitenste schijfje staat strak tegen de buikhuid aan. Soms zijn er ook hechtingen aangebracht. (Deze kunnen er uit zien als kleine ronde plaatjes naast het slangetje van de sonde). In deze periode wordt de verbinding tussen maag- en buikwand gevormd. Het uitwendige fixatieplaatje moet dan ook stevig tegen de buikwand blijven zitten.

Verzorging

Voor de verzorging van de sonde is het zeer belangrijk dat u elke keer vooraf uw handen wast met water en zeep.

Doorspoelen met lauw water

Ter voorkoming van verstopping van de sonde:

- Na iedere toediening van sondevoeding moet u de sonde met 20-30 ml lauw water doorspoelen. Als u continu sondevoeding krijgt, moet u 4 tot 6 keer per dag de sonde door spuiten om deze schoon te houden.
- Ook als de sonde niet wordt gebruikt, moet u deze toch 3 keer per dag doorspuiten met 20-30 ml water.
- Spoel ook **voor** en **na** elk medicijn door met water, dus ook tussen de verschillende medicijnen door. Dit is belangrijk om een reactie tussen de medicijnen te voorkomen.

Huid wassen met lauw water

In de eerste week wordt het kanaal gevormd dat tussen de buikwand en de maag zit. De sonde mag dan ook niet losgemaakt worden. De ruimte tussen het fixatieplaatje en de huid moet ongeveer de dikte van een munt zijn. De huid rondom de insteekplaats van de sonde wordt met lauw water schoongemaakt en moet goed gedroogd worden. Soms scheidt de insteekplaats wat geel gekleurd vocht af (wondvocht). Ook bij hevig transpireren kan er onder het fixatieplaatje huidirritatie ontstaan. Een splitgaasje eronder gaat dit tegen. Zodra er geen wondvocht meer gevormd wordt, is een gaasje niet meer nodig. Beweeg de PEG-sonde verder zo min mogelijk. U mag douchen, maar ga de eerste week nog niet in bad.

Verzorging vanaf een week na plaatsing

Tijdens de 2e controle (na 7 tot 10 dagen) bij de MDL-verpleegkundige wordt de verzorging besproken en met u geoefend. Dit bestaat uit:

Doorspoelen met lauw water

Ter voorkoming van verstopping van de sonde:

- Na elke toediening van sondevoeding moet u de sonde met 20-30 ml lauw water doorspoelen. Als u continu sondevoeding krijgt, moet u 4 tot 6 keer per dag de sonde door spuiten om deze schoon te houden.
- Ook als de sonde niet wordt gebruikt, moet u deze toch 3 keer per dag doorspuiten met 20-30 ml water.
- Spoel ook **voor** en **na** elk medicijn door met 20-30 ml water, dus ook tussen de verschillende medicijnen door. Dit is belangrijk om een reactie tussen de medicijnen te voorkomen.

'Draaien en Dompelen'

Vanaf 7 tot 10 dagen na plaatsing moet u de sonde dompelen en draaien om te voorkomen dat de interne fixatiedisk vastgroeit aan de maagwand.

- Draaien: draai 1 keer per dag u de PEG-sonde helemaal rond in het kanaal.
- Dompelen: schuif 2 maal per week het fixatieplaatje van de buikwand af en duwt u de sonde vijf centimeter in de maag en terug. Hierna het fixatieplaatje weer strak zetten, zodat er net een muntje tussen het plaatje en de buikhuid kan.

Schoonmaken

Het blijft echter van het grootste belang dat u voor de verzorging van de sonde uw handen goed wast. Het stomagebied maakt u dagelijks schoon met lauw water en zeep. Dit kan bijvoorbeeld onder de douche of in bad. Droog de huid hierna goed. Als u het prettig vindt, kunt een gaasje tussen de huid en het fixatieplaatje doen. Neem de vier D's goed in acht: Doorspoelen, Draaien, Dompelen en Drogen.

Sonde met ballon

Als u een sonde met ballon heeft gekregen, dan is het belangrijk dat u 1 keer per week de inhoud van de ballon controleert. Dit doet u met behulp van een 5 ml spuit. Deze zet u op het zijstuk van de sonde. Eerst maakt u het externe fixatieplaatje iets los en brengt u de sonde ongeveer 3 cm in de maag. U zuigt de ballon leeg en houdt hierbij de sonde vast. U vult de ballon opnieuw met 5 ml gekookt schoon kraanwater of met steriel water. Vervolgens moet u de sonde weer op de juiste plaats brengen en de fixatieplaatje terugplaatsen. Als u bij het plaatsen hechtingen (bij ballonsonde) heeft gekregen, kunnen deze bij de controle na 7 tot 10 dagen na plaatsing door de MDL-verpleegkundige worden verwijderd als u er last van heeft. In principe lossen de hechtingen vanzelf op.

Verzorging van mond en gebit

Als u sondevoeding gebruikt, eet u weinig of niet meer via de mond. Hierdoor wordt minder speeksel aangemaakt en kunt u last krijgen van een onaangename smaak en een droge en pijnlijke mond.

Maatregelen die kunnen helpen zijn:

- een paar keer per dag tandenpoetsen;
- regelmatig spoelen met schoon water;
- (suikervrije) kauwgom kauwen is een goede manier om uw speekselklieren te activeren als u dat kunt en mag;
- bescherm uw lippen en huid rondom met lippenbalsem of vette crème.

Medicijnen

Als medicijnen door de sonde gegeven moeten worden, overleg dan met uw arts en apotheker of de medicijnen die u neemt daarvoor geschikt zijn. Medicijnresten kunnen de sonde makkelijk verstopen. Spoel altijd goed door voor en na het gebruik van uw medicijnen.

Vervangen van een PEG-sonde

Meestal kan zonder problemen een nieuwe sonde geplaatst worden door het reeds gevormde kanaal. Eerst moet dan de oude PEG-sonde worden verwijderd. Soms is het noodzakelijk om hiervoor een gastroscopie (kijkonderzoek van de maag) te doen.

Verwijderen van een PEG-sonde

De PEG-sonde verwijderen kan meestal zonder problemen. Bij sommige types moet dit gebeuren met behulp van een gastroscoop. Na verwijdering groeit het kanaaltje vanzelf dicht en blijft er een litteken achter.

Problemen, mogelijke oorzaken en oplossingen

Bij twijfel of vragen over de PEG-sonde kunt altijd tijdens kantooruren contact opnemen met de MDL-verpleegkundige.

De PEG-sonde is er uitgevallen

- Een PEG-sonde met een inwendig fixatieschijfje kan er niet makkelijk uitvallen. Alleen als er hard aan getrokken wordt, kan deze er uitvallen.
- Een ballonsonde kan er makkelijker uitvallen, met name wanneer de ballon defect is.
- Als de PEG-sonde er uit is gevallen moet u zo snel mogelijk de eruit gevallen sonde terugplaatsen en vastzetten met bijvoorbeeld een pleister (of een nieuwe sonde uit uw voorraad terugplaatsen).
- Als dit niet lukt, neem dan zo snel mogelijk contact op met de MDL-verpleegkundige. Buiten kantoortijden kunt u contact opnemen met de afdeling Huisartsenpost.
- **Handel snel**, want de insteekopening kan zich al na 1 tot 2 uur sluiten!

De sonde is verstopt

- Spoel de sonde krachtig door met lauw water
- Neem een 5 of 10 ml spuit en probeer met een pompende beweging (spuiten en zuigen) vocht door de sonde te krijgen.
- Kneed de plek waar de sonde verstopt lijkt te zijn en probeer nogmaals door te spuiten. Lukt het niet om de sonde open te krijgen, neem dan contact op met de MDL-verpleegkundige. Buiten kantoortijden kunt u overleggen met de Huisartsenpost.

Lekkage langs de PEG-sonde

Controleer of het buitenste fixatieplaatje niet te los zit. Er moet net een muntje tussen het plaatje en de buikhuid kunnen.

Bij blijvende problemen maak een afspraak met de MDL-verpleegkundige. Soms moet de sonde vervangen worden.

Lekkage van de PEG-sonde zelf

Door het gebruik kan er een gaatje in de PEG-sonde ontstaan. Deze moet dan vervangen worden. Maak hiervoor een afspraak met de MDL-verpleegkundige. Soms moet er bij vervanging een gastroscopie plaatsvinden.

Huid rondom de PEG-sonde is rood en pijnlijk

- Dit kan wijzen op een (beginnende) ontsteking.
- Zorg ervoor dat de huid schoon en droog blijft. Leg een gaasje tussen de huid en buitenste plaatje.
- Let op dat er geen lekkage is van maaginhoud langs de sonde. Dit kan de huid irriteren. Zorg dat het fixatieplaatje niet te los zit. Er moet net een muntje tussen het plaatje en de buikhuid kunnen.
- Wanneer de klachten niet na enkele dagen verdwijnen en wanneer er pus uit de fistelgang komt, overlegt u dan met de MDL-verpleegkundige.

De PEG-sonde kan niet gedraaid en gedompeld worden

De sonde gaat vastzitten in de maagwand en het fistelkanaal. Het is noodzakelijk om de PEG-sonde te wisselen. Neem zo snel mogelijk tijdens kantoortijden contact op met de MDL-verpleegkundige.

Poliklinisch spreekuur MDL-verpleegkundige

Op de polikliniek Maag-, Darm- en Leverziekten is een verpleegkundig spreekuur voor mensen met een PEG-sonde.. Ook kunt u vragen of de MDL-verpleegkundige contact met u opneemt.

Vragen

Bij vragen over de voeding en/of de toediening ervan, kunt u contact opnemen met de diëtist op telefoonnummer (013) 221 31 75. Heeft u vragen over de verzorging van de huid en/of de sonde, neem dan contact op met de poli Maag-, Darm- en Leverziekten. Vraag naar een MDL-verpleegkundige.

Buiten kantoortijden kunt u contact opnemen met de Huisartsenpost.

Gegevens over uw PEG-sonde

U heeft de volgende PEG-sonde:

Geplaatst op: .....- ..... 20....

Merk: .....Fr ..... met intern fixatieschijf

Merk: .....Fr ..... met intern ballon

Button (Mic-Key) .....Fr, lengte: .....

PEG-J sonde merk: .....; .....Fr, en .....Fr,

Anders: .....

Belangrijke telefoonnummers

ETZ (Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis): (013) 221 00 00

**Locatie ETZ Elisabeth
Polikliniek MDL:
Route 24 en route 30** (013) 221 02 00

MDL, 43.687 01-19

Copyright® ETZ
Afdeling Communicatie
Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.